

udtalelsen, som blev tilbagevist. Det, kritikken rettede sig imod, var, at øvelsens formål blev udtrykt så direkte.

I 1981 fik offentligheden igen kendskab til grundlaget for et par øvelser. I det mundtlige oplæg hed det, at »vi har en situation, hvor modstanden imod USAs nye krydsermissiler efterhånden er blevet meget stor. I Danmark og andre europæiske lande er der begyndt at komme mange demonstrationer.

Samtidig er der begyndende 5. kolonnevirksomhed med sabotage imod det danske forsvar og dets muligheder for at fungere.

Nogle medlemmer af Orange parti, der har været sabotage, er blevet skudt. I skal være beredt, for der vil ske et eller andet.«⁶⁾

Oplægget skabte en del uro blandt de værnepligtige, som ikke ønskede at blive sat ind mod fredsbevægelsen, og forsvarsminister Poul Søgaard satte en undersøgelse i gang. På trods af garantier⁷⁾ fra forsvarsministeren om, at den slags ikke ville ske igen, gik der ikke mere end et halvt år, før der var et nyt tilfælde, hvor fredsdemonstranter blev gjort til genstand for en øvelse. Denne gang var det på Flyvestation Bornholm, hvor en gruppe værnepligtige blev beordret til at agere fredsdemonstranter uden for kasernens port.⁸⁾

Ovenstående oplysninger peger helt samstemmende på den samme generelle planlægning af en situation, hvor en påstået eller reelt igangværende krisesituation anvendes som påskud til likvidering af de demokratiske rettigheder.

Det bør da også erindres, at nok er det helt givet, at danske myndigheder ikke ønsker og ikke har ønsket at afskaffe de demokratiske rettigheder, men det er ikke mere end godt 40 år siden, at danske myndigheder under pres, under indtryk af de ekstraordinære forhold, lod sig drive til at gennemføre en klart forfatningsstridig internering af det danske kommunistpartis medlemmer. Dette burde myndighederne ikke have gjort dengang, det erkender vel nok de fleste i dag.

Heldigvis synes der ikke at være nogen aktuel risiko for en gentagelse af sådanne fejltagelser. Men derfor er det netop også nu, at tiden skal bruges til at forebygge, at f.eks. sådanne interneringer nogen sinde kan ske igen.

NATO-planlæggerne forebygger ikke på nogen måde den situation, tværtimod forbereder de den!

Problemet i denne sag er i virkeligheden, at mange nok kvier sig ved at tro, at det virkelig kan være rigtigt, at NATO laver krigsspil med et sådant indhold, og at danskere deltager heri. Men desværre er dokumentationen for stærk til, at vi

kan forlade os på den gode tro, sådan som regeringen ønsker vi skal.

I marts 1985 forklarede statsministeren i Folketinget, at WINTEX-øvelserne bygger på opdagede forhold (hvilket jo er helt korrekt, så længe det »kun« er en øvelse!).⁹⁾

Statsministeren sagde derudover, at han fandt, at det materiale, som forelå, var utilstrækkeligt som dokumentation, og at der ikke forelå noget oplyst over for regeringen om sådanne ting i WINTEX-øvelserne. Han afviste at foretage en nærmere undersøgelse af sagen, herunder af oplysningerne fra det autentisk foreliggende materiale fra WINTEX 81, som hollandske fredsaktivister fik fat i i en NATO-bunker og stillede til offentlighedens rådighed.

Øvelser i brug af atomvåben

Med øvelser i brug af atomvåben forstås her både øvelser, der vedrører betjening af våbensystemer, og (især) øvelser, der vedrører procedurer og retningslinier for beslutninger om brug af atomvåben, herunder naturligvis først og fremmest beslutningen om førstegangsbrug af A-våben.

Når denne beslutning er truffet, vil vores resterende levetid være begrænset til timer, og derfor drejer det sig ikke om at indøve, under hvilke omstændigheder og efter hvilke procedurer denne beslutning træffes. Det drejer sig derimod om under alle forhold at sikre, at en sådan beslutning slet ikke kan træffes.

Derfor må dansk deltagelse i NATOs atomkrigsøvelser naturligvis ophøre.

De berygtede WINTEX/CIMEX-øvelser er nok også på dette område de mest kendte atomkrigsøvelser.

I New Statesman¹⁰⁾ beskrives det overordnede skema for atomkrigsøvelsen i WINTEX 85 således:

»Der opstår en jugoslavisk krise med trussel om sovjetisk intervention. Denne krise fører til krigsudbrud (i begyndelsen af marts), og atomkrigen udbræder, inden øvelsen slutter den 13. marts.«

Hvordan et konkret forløb indøves i Norge, kom frem gennem oplysninger fra den tidligere NATO-officer Einer Edvardsen, der i vinteren 1979-80 deltog i en stabsøvelse, der gik ud på, at russiske tropper rykkede frem imod Finland og angreb Tromsø fra havet. Staben fik melding om, at de konventionelle styrker ikke kunne klare sig, og traf derpå beslutning om førstegangsbrug af atomvåben mod Tromsø og Nordfinland.¹¹⁾